

Diakonia

Werkende armen

Kinderen in asielzoekerscentra

100 jaar Rudolphstichting

**Kerk
in Actie**

 Protestantse
Kerk

Evenwicht

'Bid en werk', zo wordt de kloosterregel van Benedictus vaak samengevat. Diaconaal predikant Jurjen Beumer haalt dit vijftien-eeuwenoude principe aan als hij het heeft over diaconaat. Het is een valkuil om als diaken alleen maar bezig te zijn met 'doedingen', zegt hij in een gesprek met redactielid Sjon Donkers. De spiritualiteit van de diaken is minstens zo belangrijk. Het gaat om een evenwicht tussen bidden en werken.

De redactie van *Diakonia* heeft gepoogd in dit nummer een evenwichtig pakket praktische informatie en inspirerende artikelen te bieden. Veel praktische informatie in deze *Diakonia* over armoede onder mensen met betaald werk. "Het is een beetje een vergeten groep: de mensen die een baan hebben en hun hoofd nauwelijks boven water kunnen houden," schrijft een predikante. Wie zijn dat en wat kunt u doen? Uiteraard is ook de minicursus over kinderen in asielzoekerscentra gericht op de 'werkende' diaken.

Maar er is ook ruimte voor dat andere. Dat wat voor diakenen wel eens wat moeilijker kan zijn: rust zoeken, mediteren, bidden. We staan stil bij honderd jaar Rudolphstichting en u kunt lezen hoe een collega-diaken omgaat met armoede in zijn woonplaats. Ook het verslag van een bezoek uit Paramaribo kan u nieuwe inspiratie geven, net als het gedicht uit Thailand op de achterkant.

Tot slot wil ik (ook op deze plek) Ruud Slabbetje bedanken voor zijn jarenlange inzet als voorzitter van de redactieraad. Zonder hem was *Diakonia* niet wat het nu is. Ik wens u veel inspiratie toe bij het lezen van dit nummer.

Henny Nagelhout
eindredacteur

Inhoud

- 4 DE VERBINDING**
Speuren naar Zeeuwse armoede
- 7 ACTUEEL**
Brandbrief: Salaris thuishulp komt onder minimum
- 8 OP HET SPOOR VAN**
Werkende armen
- 10 ACTUEEL**
Stille armoede in de kerk van Paramaribo
- 11 MARKTPLEIN DIACONAAAT**
Diaconale prijs
- 12 OP DE STOEP BIJ**
Jurjen Beumer, Haarlem
- 14 UIT DE PRAKTIJK**
Hoe betrek je de gemeente bij een project?
- 16 1 VRAAG 3 DIAKENEN**
Hoe komt het diakenwerk in de kerkenraad aan bod?
- 17 MINICURSUS**
Kind zoekt asiel
- 20 ACHTERGROND**
De kracht van het gewone leven
100 jaar Rudolphstichting
- 22 BERICHTEN**
- 24 IK WIL ALS HET WATER ZIJN**

Bij de voorplaat

Een glazenwasser aan het werk. De schoonmaak is een van de sectoren waar mensen werken die hun hoofd nog net of niet meer boven water kunnen houden. Lees meer op pagina 7, 8 en 9.

Foto: Reyer Boxem/HH

4

Werkende armen,
een vergeten
groep

8

Stille armoede in
Paramaribo

10

14

17

100 jaar
Rudolphstichting

20

COLOFON

Diakonia, vakblad voor diakenen, 24e jaargang, nr. 3, juni 2011
Tijdschrift voor hen die plaatselijk actief zijn op diaconaal gebied.

UITGEVER

Diakonia verschijnt zesmaal per jaar en is een uitgave van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland voor het diaconale programma van Kerk in Actie. Kerk in Actie is het missionaire en diaconale werk in binnen- en buitenland van de Protestantse Kerk in Nederland. Delen van dit werk worden uitgevoerd mede namens tien oecumenisch georiënteerde kerken en organisaties in Nederland.

REDACTIERAAD

Sjon Donkers, Cor van Groningen, Teus Hubert, Henk van IJken, Martin Joosse (voorzitter), Ellen van der Kemp (bureauredactie), Henny Nagelhout (eindredacteur), Jan Ritman, Irene Stok, Carla van der Vlist (hoofdreducteur), Beppie van der Waal.

OPMAAK EN DRUK

Ontwerp: Reprovinci, Schoonhoven
Opmaak: Interface Communicatie B.V., Ede
Druk: Koninklijke BDU, Barneveld

ADMINISTRATIEADRES

Adressen- en periodiekenadministratie,
Postbus 8504, 3503 RM Utrecht,
telefoon: (030) 880 17 25,
fax: (030) 880 15 84,
e-mail: abonnementen@pkn.nl

REDACTIEADRES

Postbus 456, 3500 AL Utrecht,
tel. (030) 880 17 90,
fax (030) 880 14 57,
e-mail: diakonia@kerkinactie.nl

ABONNEMENTEN

De abonnementsprijs bedraagt bij
- de eerste vier abonnementen à € 12,70;
- vijf t/m negen abonnementen à € 9,62 (25% korting);
- tien abonnementen en meer à € 7,52 (40% korting).
Losse nummers kosten € 2,50 per stuk.

GESPROKEN DIAKONIA

Diakonia is ten behoeven van visueel gehandicapten ook verkrijgbaar in gesproken vorm op daisy-cd's. Voor een abonnement of een proef-cd kunt u terecht bij de CBB, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. (0341) 56 54 99. Daar kunt u ook informatie krijgen over de uitgave in brailleschrift.

WEBSITE

www.kerkinactie.nl

ISSN 0167 - 1472

**Kerk
inActie**

Jan Dekker met vrijwilliger Joop in de voedselbank van Middelburg. De drempel voor de Zeeuwen om hier te komen is hoog.

Diaken Jan Dekker probeert taboe op Walcheren bespreekbaar te maken

Speuren naar Zeeuwse armoede

Armoede, dat kennen de Koudekerkers niet. Tenminste, bijna niet. Want ook in het rijke dorp steekt armoede de kop op. Al zijn er maar een paar. Maar juist dat maakt het er voor die enkeling alleen maar lastiger op. Jan Dekker spoort ze op en probeert de isolatie en het hardnekkige taboe te doorbreken.

Tekst en foto's: Gerrit Groeneveld

Als geen ander beseft diaken Jan Dekker (68) uit het Zeeuwse Koudekerke dat je van het ene op het andere moment van anderen afhankelijk kunt zijn. Een ernstig auto-ongeluk, een herseninfarct en drie hartoperaties later, vindt hij elke dag de energie om op te komen voor de degenen die wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken.

Koudekerke (gemeente Veere) is van oudsher een rijk dorp op het Zeeuwse Walcheren. De bijna 4000 inwoners kennen een traditie van hard werken en niet zeuren. Armoede en financiële nood is een moeilijk bespreekbaar fenomeen op het eiland. Schaamte speelt bepaald een rol. En armoede is er wel degelijk in Koudekerke. Niet op grote schaal, maar het is er. "Je moet hier goed weten hoe je te werk gaat. Als je dat ziet, dan kun je veel leed verzachten."

Jan Dekker werkte tot 20 jaar geleden als financieel adviseur bij een bank. Op jonge leeftijd (29) kreeg hij een ernstig auto-ongeval en lag even in coma. Het was de periode waarin Jan een 'bijna-dood-ervaring' beleefde. "Ik heb even om het hoekje mogen kijken. Wat ik zag was een soort bevestiging van mijn geloof. Toen ik weer 'terugkeerde', moest ik huilen. Ik had verdriet dat ik niet kon blijven

waar ik was. Een omgeving van een ongekende zuiverheid." Deze ervaring heeft zijn levensinzicht totaal veranderd. "Nu geloof ik niet meer in het leven hierna, nu weet ik het zeker."

Met nog meer inzet en inspiratie vervolgde Jan Dekker zijn werk voor de kerk. Als ouderling, scriba en later ook als diaken. Er volgde een korte periode van wat verschillen in opvatting met andere leden van de kerk, maar zes jaar terug kreeg Jan het verzoek het diakenwerk weer op zich te nemen. "Ik heb toen gezegd: prima. Maar ik wil wel een diaken zijn voor alle mensen; ook niet-kerkelijken. Daar is even wat discussie over geweest, maar gelukkig zijn we het erover eens geworden. Dat is mijn taak: er zijn voor alle mensen!"

Brandbrief

Een van de eerste zaken die Jan Dekker aanpakte, was de brandbrief van de voedselbank in Middelburg. In die brief vroeg de voedselbank om steun. Vrijwilligers, ideeën en geld. "Het was voor mij duidelijk dat er in de regio wel degelijk behoefte bestaat aan hulp zoals de voedselbank. Alleen, hoe krijg je die mensen zover dat ze ervoor durven uitkomen? Ik heb aan de dertien kerken in de gemeente

Veere een brief geschreven met het voorstel voedselpakketten aan huis te gaan bezorgen, voor de mensen die ze zelf niet op konden halen, om zo de drempel te verlagen. We moesten alleen de adressen zien te achterhalen."

"Toen we de gemeente om hulp vroegen kregen we eerst als reactie: 'dat komt hier niet voor'. Zo zie je hoe diep hier de ontkenning zit. Uiteindelijk kregen we toch de medewerking van de gemeente Veere. Wij hebben een brief gemaakt met uitleg over het in aanmerking komen voor een wekelijks voedselpakket en die door de gemeente Veere laten versturen naar alle mensen met een uitkering. Met deze actie verdubbelde het aantal voedselpakketten. Het moeilijkste was om het vertrouwen te winnen. Uiteindelijk zijn we daarin geslaagd en hebben we kunnen helpen met geld en menselijk contact. En het was mooi om te zien dat ze na verloop van tijd de draad zelf weer konden oppakken."

Kerstpakketten

Een afgeleide van de voedselbank is de jaarlijkse kerstpakkettenactie. "Begin december maken we elk jaar een kerkblad dat we huis-aan-huis verspreiden in Koudekerke. Bijna elk gezin krijgt wel een kerstpakket en daar zitten altijd

dingen bij die blijven staan. We vroegen om al die spullen die overschieten bij ons af te geven. Dat was een groot succes; we konden er weer veel mooie nieuwe pakketten van maken. En in de donkere dagen voor kerst is het makkelijk om onopvallend die pakketten af te leveren. Zo kun je twee vliegen in een klap slaan, want het gaat vaak ook om mensen die te kampen hebben met sociale armoede. Een praatje doet soms wonderen.”

“En hoe ik nou weet waar je moet zijn? Ja, da’s een kwestie van je

dorp kennen. Van speurwerk, je oren en ogen de kost geven, van vertrouwen wat je moet opbouwen. En natuurlijk krijgen we tips van mensen. Niet veel, maar wat je krijgt is meestal erg bruikbaar. Het aardige van deze actie is ook dat we veel positieve reacties van niet-kerkelijke mensen krijgen. Dat is natuurlijk mooi. Als je werk vanuit de kerk door ‘buitenstaanders’ wordt gewaardeerd.”

Rode Kruis

In het verlengde van zijn kerkelijk werk steekt Jan Dekker – vanuit dezelfde overtuiging – ook veel

◀ Speurwerk en contact leggen zijn voor Jan Dekker belangrijke middelen om mensen zo ver te krijgen dat ze over de schaamte van hun armoede heen stappen.

tijd in het Rode Kruis-werk. Zo begeleidde hij menige bootreis voor gehandicapten op de Henry Dunant. “Maar dat werd me op een goed moment te veel, nu doe ik nog het Rode Kruis Hotel IJsselviert in Wezep. Dat is een hele week aan een stuk. Verder chauffeur ik mensen die naar een dagvoorziening moeten. Ophalen en weer terugbrengen.”

Aan de bootreizen heeft Jan bijzondere ervaringen overgehouden. “Wat ik nooit zal vergeten is dat we een gast hadden die al jaren in een rolstoel zat. We vroegen of hij in al die tijd weleens had geprobeerd wat stapjes te zetten. We zijn gaan oefenen en na drie dagen liep hij van voor naar achter over de boot. Weliswaar steunend op een invalidenrolstoel, maar toch. Toen we na een week terugkwamen en de man door zijn familie werd opgehaald wisten ze niet wat ze meemaakten. We hadden echt het gevoel dat er een soort wonder was gebeurd.”

Patiëntenvereniging

Naast al deze bezigheden heeft Jan ook nog veel werk aan de CVA-patiëntenvereniging *Samen Verder* in Zeeland. Dat is een vereniging voor mensen die een beroerte of hersenbloeding hebben gehad en hun familie. Naast een bestuursfunctie geeft hij ook regelmatig gastlessen op scholen met zorgopleiding en zit hij in diverse overleg- en adviesgroepen van ziekenhuizen en verzorgingshuizen.

Gerrit Groeneveld is freelance fotograaf en journalist.

Salaris thuishulp komt onder minimum

Diakonia ontving een brandbrief van een predikante over de schijnende situatie van een naast familielid dat met veel moeite in haar eigen levensonderhoud moet voorzien. Ter illustratie stuurde de predikante de noodkreet van haar naaste mee. Diakonia geeft dit signaal aan de lezers door.

➤ Op de volgende pagina's is meer te lezen over 'werkende armen'.
Wat kan een diaconie doen?

De schrijfster van deze brief werkt al 15 jaar als thuishulp bij een christelijke zorginstelling in een grote stad. Ze wil dit graag blijven doen, als het mogelijk is om van dit salaris te kunnen leven.

De namen van predikante en familielid zijn bij de redactie bekend.

Predikante

"Na haar scheiding is ze meer uren in de thuiszorg gaan werken om in haar eigen onderhoud te voorzien. Ze redde het net. Alle dagen werken, maar één middag vrij om een beetje bij te komen, want het is zwaar werk. Daarbij komt dat ze ook nog hele afstanden moet fietsen, soms van de ene naar de andere kant van de stad. Door het aanbestedingsbeleid rond de Wmo is haar organisatie in de problemen gekomen en wordt ze fors gekort. Ze zal nu ook haar vrije middag op moeten geven en misschien, als ze te moe is, ook haar cantonier, terwijl de muziek haar lust en haar leven is. Het is een beetje een vergeten groep: de mensen die een baan hebben en hun hoofd nog net of niet meer boven water kunnen houden."

Familielid

"De Wmo heeft van de thuishulpen een speelbal gemaakt. Nadat velen gestimuleerd waren een opleiding te volgen en daarna aan de slag waren gegaan, werden deze hulpen te duur en moesten alfahulp worden. Dat betekent: geen pensioen, geen ziektekosten, geen vakantiegeld, dus onbeschermd. Na driekwart jaar konden ze toch weer thuishulp worden. Na een aantal maanden zat er ook voor medewerkers, die al jarenlang in dit vak bezig zijn, een opleiding aan te komen, maar daar was geen geld meer voor achteraf. Sinds de Wmo is ingegaan, wordt door de gemeente het werk van de thuiszorg uitbesteed aan zorginstellingen, die - gedwongen door de concurrentie - met andere organisaties dit werk voor een veel te laag tarief verrichten. Met het gevolg, dat na drie jaar Wmo de thuiszorgorganisaties in de rode cijfers zitten. Gevolg: een nieuwe situatie voor de thuishulpen.

- De salarissen worden gekort van schaal 15 naar schaal 10.
- Medewerkers in de thuiszorg kunnen maar maximum dertig uur in de week maken: drie uur 's morgens en drie uur 's middags.
- Geen reistijdvergoeding tussen de middag, want die is al eerder geschrapt.
- Na vier weken een salaris van: € 1254,37 bruto, met een uurloon € 9,65. Dit was € 11,99. Zo'n 20% ingeleverd!!! Ter vergelijking: het bruto minimumloon is € 1424,40.

Kunt u daarvan rond komen? Als u weet hoe, dan hoor ik dit graag.

Thuishulpen zullen nu massaal de thuiszorg verlaten. Ouderen verliezen hun vaste hulp. Een thuishulp verleent meer zorg dan alleen schoonmaken. Ook het contact is van wezenlijk belang. Veel ouderen kijken uit naar de dag dat hun hulp komt. Zij vinden het moeilijk hun huishouden aan anderen over te laten. Een vertrouwde hulp helpt hen over deze drempel heen en activeert de mensen in de dingen die ze nog wel kunnen. Helpt hen met het accepteren van hun beperkingen. Verwijst hen zo nodig door naar betreffende instanties en signaleert de problemen. Zo kunnen ze lang in hun eigen woning blijven.

Ouderen ervaren vanuit de regering, instellingen en media, dat zij de maatschappij tot last zijn. Zo heb ik de vraag al gehoord 'Is mijn dood soms een oplossing voor het probleem?'

Ouderen verdienen toch beter. Het is de generatie, die Nederland tot welvaart heeft gebracht door lang en hard te werken. Zij verdienen onze zorg!

Wie keert het tij? Wie kan de zon laten schijnen, zodat het dagelijks leven wat lichter wordt voor ons, als thuishulpen, maar ook voor de ouderen die erdoor getroffen worden.

Werkende armen

Het aantal armen is gestegen. Ook het aantal dat werkend arm is. Hoe kan dat? Wie zijn die 'werkende armen'? De laatste jaren hebben de kerken de nood van werkende mensen die niet boven de armoedegrens uitkomen al vaker gesignaleerd. Werk is blijkbaar geen garantie om uit armoede te ontsnappen.

Tekst: Jan Willem Menkveld

Als er iets is waar we het in Nederland met elkaar over eens lijken te zijn, dan is het de gedachte dat de mens die werkt ook naar behoren beloond moet worden. En waar we het vervolgens ook over eens zijn, is dat de bonussen daar niet toe behoren in tijden van crisis en bezuinigen. In Nederland is het zo dat als je fulltime werkt je in principe genoeg moet hebben om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Steeds vaker horen we echter verhalen van mensen die in de thuiszorg, horeca, schoonmaak of als kleine zelfstandigen hun brood verdienen dat er sprake is van armoede.

Om hoeveel mensen gaat het?
Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek leefden in 2009 ruim 700.000 Nederlanders tussen de 18 en 65 jaar onder de armoedegrens. Opvallend is dat meer dan de helft (59%) als belangrijkste bron van inkomsten betaald werk heeft. Hetzij in loondienst, hetzij als zelfstandige. Het is te verwachten dat deze groep 'werkende armen' de komende tijd nog zal groeien omdat:

- de economische crisis een groot gat geslagen heeft in de overheidsbegroting;
- de Nederlandse bedrijven en burgers gevraagd wordt een bijdrage te leveren om het tekort terug te dringen;
- de inkomensondersteuning opnieuw bekeken zullen worden of zelfs verdwijnen;
- meer huishoudens worden getroffen door werkloosheid;
- structurele problemen voortduren in specifieke sectoren als postmarkt, thuiszorg en schoonmaakbranche waarbij werknemers hun baan verliezen of minder uren kunnen werken.

De kans op armoede is bij werkende armen de laatste tien jaar vrij stabiel gebleven: ongeveer 3% bij werknemers in loondienst, 12% bij de zelfstandigen. Toch kwamen er meer werkende armen bij, doordat de bevolking en de arbeidsdeelname groeiden. Het aantal arme mensen met inkomsten uit arbeid als voornaamste bron liep in de periode 2001-2009 op van 434.000 naar 576.000. Ook maken werkende armen een groeiend deel uit van de totale groep armen; hun aandeel nam het afgelopen decennium toe van 50% naar 59%.

Wie zijn die werkende armen?

Het lijkt erop dat met name mensen die parttime werken of mensen die in een branche werken met weinig rechtszekerheid extra te lijden hebben onder de onzekere economische omstandigheden. Het meest kans lopen (kleine) zelfstandigen omdat zij de bescherming ontberen van het minimumloon en cao-afspraken en laagopgeleide alleenstaande moeders die werkzaam zijn in een flexibele deeltijd baan.

Voor diakenen is het belangrijk om alert te zijn op de groepen die meer risico lopen om tot de werkende armen te gaan behoren. Dat zijn:

- vrouwen
- allochtonen
- jongeren
- structureel gesubsidieerde arbeid (lage lonen)
- in de sectoren horeca, thuiszorg, handel, landbouw en visserij
- alleenstaanden en kleine (eenouder)huishoudens
- uitzendkrachten
- mensen met een flexibel contract
- deeltijders (met name vrouwen)
- zelfstandigen, denk aan de vele ZZP'ers (43% van de werkende armen!)

Werkenden met een lage opleiding hebben drie keer zoveel kans op armoede als een werkende met een middelbare beroepsopleiding, laat staan een hogere opleiding. In vergelijking met de rest van Europa blijkt dat in Nederland de factor 'kinderen' extra risico op armoede betekent. Het zorg dragen voor kinderen is een extra kostenpost die niet gecompenseerd kan worden.

▲ Armoede in sectoren als de postmarkt...
• Foto: Jaco Klamer

Oorzaken en problemen

'Van de mensen die vanuit de bijstand werk vinden, geeft ruim 40% aan er financieel niet op vooruit te gaan', zegt de Inspectie voor Werk en Inkomen. 'Dit komt bijvoorbeeld omdat als ze parttime werk vinden, ze nog schulden hebben, of omdat hun recht op een aanvullende uitkering vervalt. Ondanks deze armoedeval blijft men wel aan het werk.' De armoedeval betekent dat het bruto inkomen, dat als gevolg van werk met laag inkomen stijgt, minder aanspraak geeft op de vele regelingen zoals zorg- en huurtoeslag en kindgebonden budget. Het korten van deze inkomensondersteunende maatregelen veroorzaakt in dit geval armoede bij deze werkenden met een laag inkomen.

Kan armoede niet opgelost worden door meer uren te werken, vraag je je misschien af. Maar niet iedereen is daartoe in staat, doordat:

- een noodzakelijke combinatie van zorg en arbeid moeilijk ligt als gevolg van het overlijden van de partner of een echtscheiding;
- de arbeidsomstandigheden een uitbreiding van uren niet toelaten, zoals in de thuiszorg en schoonmaaksector;
- meerdere deeltijdbanen moeilijk te combineren zijn;
- medische of andere beperkingen uitbreiding van uren in de weg kunnen staan.

Bovendien worden gemeentelijke voorzieningen zoals kindertoeslag, kwijtschelding lokale lasten, kortingspas en aanvullende bijstand vaak niet aangevraagd omdat mensen niet weten dat ze er recht op hebben. Bij WWB-ers die uitstromen uit de uitkering naar werk is er soms sprake van pendelarmoede doordat ze snel weer terugvallen in de uitkering of bij de reïntegratie gedeeltelijk hun uitkering behouden en daarmee voorzieningen missen.

Onderzoeker Dr. Erik Snel van de Erasmus Universiteit Rotterdam: "Het probleem is dat veel mensen langdurig in de bijstand zitten omdat ze een medisch probleem of een andere beperking hebben. Die mensen willen wel aan het werk, maar kunnen eenvoudig niet." Onderzoek in opdracht van

▲ ...en de thuiszorg. • Foto: Roger Dohmen

belangenbehartigers van de zogenaamde Wajongers uit zes provincies in Nederland laat zien dat bijna de helft graag een betaalde baan wil. Het merendeel van de mensen met een uitkering zou dolgraag willen werken. Ze hebben er zelfs het verlies van inkomen voor over. Want wat telt is vooral het gevoel te hebben er bij te horen.

Wat kan de diaconie doen?

- 1) Maak de problematiek bespreekbaar in je kerkelijke gemeente. Laat voorbeden doen zodat mensen zich erkend voelen in hun situatie.
- 2) Schrijf erover in kerkbode en stads- of dorpskrant en doorbreek daarmee de negatieve beeldvorming rondom armoede.
- 3) Informeer pastorale bezoekers over de problematiek en vraag ze alert te zijn op de risicogroepen.
- 4) Inventariseer bij sociale raadslieden, de woningbouwstichting, het energiebedrijf, maatschappelijk werk, het schuldhulploket, de voedselbank of ze signalen krijgen van mensen die werken en niet rond kunnen komen.
- 5) Bundel ervaringsverhalen (eventueel anoniem) en benut deze in kerkelijke en plaatselijke media, zoals stichting Clip in Zwolle gedaan heeft (zie onder).
- 6) Bespreek met de beleidsambtenaar op het terrein van armoedebestrijding hoe deze groep bereikt kan worden en hoe het niet-gebruik van voorzieningen tegengaan kan worden.
- 7) Haak aan bij initiatieven van stichting Leergeld, Lets-ruilwinkel,

voedselbank, noodfonds en schuldhulpmaatje die samenwerken met maatschappelijke organisaties om mensen in armoede te ondersteunen.

- 8) Leg contact met erfbezoekers, zoals veearts, bedrijfshulp, loonbedrijf bij agrariërs en andere bedrijfsorganisaties en branches.
- 9) Overleg met lokale ondernemers of ze te maken hebben met schulden onder werknemers en hoe daarin gezamenlijk gezocht kan worden naar oplossingen.
- 10) Informeer naar het bestaan van een gemeentelijk 'zelfstandigen loket' waar advies en mogelijk financiële bijstand voor zelfstandigen ingewonnen kan worden.

Jan Willem Menkveld is projectmanager bij Kerk in Actie.

Gebruikte bronnen

- Sociaal economische trends 2011 www.cbs.nl
- Armoede signalement 2010 www.scp.nl
- Werkende Armen een analyse www.rwi.nl
- Armoedeval en werk, persbericht Inspectie Werk en Inkomen, 2010 www.iwiweb.nl
- Meer arme kinderen en werkende armen, De Arme Krant van Nederland, 2011 www.armekant-eva.nl
- Aan de keukentafel, Verslag van gesprekken met arme huishoudens in Zwolle, CliP 2010 www.stichtingclip.nl

▼ (vlnr vooraan) Jos de Boer (diaken in Amsterdam), Consuelo Tjon A San-Huisden (predikant Suriname), Ans Odinet (diaken in A'dam) (achteraan de diakenen uit Suriname) Haydi Vlijter, Rike van den Akker, Jacinta Heye.

• Foto: Kenneth Edam

Stille armoede in de kerk van Paramaribo

De kerken in de Bijlmer bruisen van activiteit. Hier delen mensen met vele nationaliteiten niet alleen hun geloof, maar ook hun dagelijkse zorg om het bestaan. De kerken bieden veel ondersteuning als het gaat om werk, wonen, geld en medische zorg. In oktober vorig jaar brachten drie diakenen en een predikant van de Hervormde Kerk in Suriname een werkbezoek aan Amsterdam Zuidoost. Dominee Consuelo Tjon A San en de diakenen Rike van den Akker, Jacinta Heye en Henny Vlijter bezochten verschillende projecten in de Bijlmer. Dit bezoek had als belangrijkste doel meer te leren over armoedebestrijding.

“In onze kerk in Paramaribo is veel stille armoede,” vertelt dominee Tjon A San. “Daar willen we wat aan doen. We hebben onze gemeente verdeeld in drie wijken. Elke wijk heeft vier diakenen en vier ouderlingen, een eigen gebouw en eigen diensten. Deze kerkdiensten worden ieder trouw bezocht door ruim honderd gemeenteleden. “Het totale ledental is veel groter. Ik ben nu bijna vijf jaar bezig om dit team diakenen toe te rusten. De diakenen zijn jong, ze hebben een baan en een gezin met opgroeiende kinderen. Ik bewonder hen om hun

toewijding en enthousiasme waarmee ze zich inzetten voor de gemeente.”

Hoe ze in Paramaribo omgaan met armoede buiten de kerk? Dominee Tjon A San noemt een aantal voorbeelden. Zoals het 'broodjesproject' voor behoeftige scholieren en geluidsinstallaties voor muziektherapie in het psychiatrisch centrum.

Kleren wassen

“Stille armen laten niet weten dat ze het moeilijk hebben. Schaamte overwinnen of trots opzij zetten is niet gemakkelijk voor een mens. Mensen willen hun waardigheid behouden. Diakenen zijn de ogen, de handen, de oren en de voeten van de gemeente. Om armoede op te sporen moeten diakenen navraag doen, rondkijken, interesse tonen. En letten op kleine dingen. Bijvoorbeeld kleding. Armen hebben niet veel kleren. Ze willen schoon voor de dag komen, daarom wassen ze heel vaak. Daar zijn ze druk mee. Daar kun je op letten als diaken.”

Opfleuren

“Wanneer we mensen materieel gaan bijstaan, zien we ze opfleuren. We helpen bijvoorbeeld bij het aanschaffen van schoolspullen. We geven tienermoeders een babyuitzet of een klein budget voor de babyverzorging. Vaak past oma op

en gaat de tiener nog naar school. Wat je merkt is dat deze mensen hierdoor ook weer meer betrokken raken bij de kerk. Natuurlijk scholen we mensen ook op het gebied van geldbesteding. Want armoede kan voortkomen uit een gebrek aan kennis.”

Geroerd

“Ons bezoek aan Nederland was verrijkend. We hebben gezien hoe mensen zonder papieren worden opgevangen in het Wereldhuis. Ze zijn verstoten, maar vinden toch een welkom. We hebben een kerkdienst in de crypte bezocht, een inloophuis voor drugsverslaafden. De voorganger kent iedereen en laat iedereen zijn verhaal doen. De diakenen waren tot tranen toe geroerd.” Het bezoek van de Surinaamse diakenen had als doel om meer te leren over armoedebestrijding. Maar ook de onderlinge band is versterkt. “Ik vind het niet alleen belangrijk om de diakenen goed toe te rusten, maar ook om er een groep van te maken. Dit werkbezoek draagt daar zeker aan bij. Onze diakenen zien het als hun plicht hun taak goed te doen en ze helpen elkaar daarbij. Het is echt een team.”

Jacomine Oosterhoff, Dirigo Communicatie

Marktpllein:

DIACONALE PRIJS

Margriet Kok is diaconaal consultant in Arnhem. Zij gaf ons de volgende tip door. Misschien een idee voor uw gemeente.

In 2009 ontstond in de Raad van Kerken Arnhem het idee om een diaconale prijs in het leven te roepen. Aansluiting werd gezocht bij het College van Diakenen van de Protestantse Gemeente Arnhem en de diaconie van de Wijngaard Parochie. Ook de Parochiële Caritas Instelling van de St. Eusebius Parochie sloot zich aan. Een kleine commissie werkte het voorstel voor de prijs vervolgens uit.

➤ Marktpllein Diaconaat is een plek voor ontmoeting en uitwisseling. Voor diaconale beroepskrachten, diakenen, diaconale vrijwilligers en voor iedereen die zich verder wil verdiepen in de diaconale praktijk. Dit uitwisselingsnetwerk van Kerk in Actie bundelt diaconale ideeën, ervaringen, methodes en werkwijzen.

Waar is het Marktpllein Diaconaat te vinden?

- In deze rubriek in Diakonia
- Op www.kerkinactie.nl/marktpleindiaconaat
- Tijdens twee verdiepingdagen per jaar over de diaconale praktijk.

Er zijn drie prijzen: een van 1000, een van 500 en een van 250 euro. De prijs heeft twee doelstellingen: een extra stimulans voor initiatieven op het terrein van diaconie en de diaconie meer publiciteit en aandacht geven

Een jury, bestaande uit leden van de Raad van Kerken, College van Diakenen, Caritas, Vincentius en Arnhemse politiek, heeft zich over de inzendingen gebogen en bepaald welke Arnhemse diaconale projecten de prijzen zullen ontvangen. Daarbij werden de volgende criteria gehanteerd:

- Er moet in een project of activiteit sprake zijn van een diaconale motivatie.
- Op wijk of stedelijk niveau, binnen de grenzen van kerkelijk Arnhem.
- Voorbeeldfunctie.
- Aansluitend op actuele gebeurtenissen of ontwikkelingen.
- Vernieuwend, verrassend, origineel of onverwacht.
- De activiteit wordt uitsluitend door vrijwilligers verricht.
- Inhoudelijk liggend op het terrein van de diaconie in brede zin.
- Een bestaand of nieuw project.
- Bij een nieuw project: met een plan van organisatie en de garantie voor daadwerkelijke uitvoering.
- Een ideaal uitdragend.
- Bevorderen van samenwerking.

De prijsuitreiking vindt plaats op zaterdag 18 juni om 14.00 uur in

de Koepelkerk in Arnhem. Aan de uitreiking gaat een presentatie van de genomineerden vooraf. Als omlijsting van deze feestelijke bijeenkomst zal historicus Menno Potjer een lezing houden over de geschiedenis van de diaconie in Arnhem en spelen Ateke Koudijs en Jetty Dokter harp en fluit.

➤ Meer weten of diaconale tips doorgeven voor op het marktpllein?

Rob van Herwaarden

diaconaalconsulent@planet.nl
(010) 434 68 55

Jan Willem Menkveld

j.menkveld@kerkinactie.nl
(030) 880 15 30

WERELDVLUCHTELINGENDAG

Voor al de diaconieën en dus ook gemeenten die bezig zijn met de zorg voor asielzoekers en vluchtelingen en daar in de dienst een keer aandacht voor willen vragen, wijzen we op de liturgiesuggesties en preekschets die gemaakt zijn met het oog op Wereldvluchtelingendag (21 juni). Ds Karel Blei en ds Anne Kooi hebben een prachtige exegetische geschreven bij Jesaja 16:1-5. De liturgiesuggesties en de preekschets zijn te vinden op www.kerkinactie.nl > kerk en gemeente > diaconaat > vluchtelingen.

Diakoos

Idee: Sjon Donkers Illustratie: Lex Dirkse

Jurjen Beumer

diaconaal predikant in Haarlem

Jurjen Beumer noemt zichzelf een onrustige jongen. Hij is een gedreven mens, die in zijn leven voortdurend op zoek is naar nieuwe kansen voor kerk en diaconaat. Daarbinnen zoekt hij de gemeenschap en de eenzaamheid.

Tekst en foto: Sjon Donkers

Geloofsgemeenschap

Uit alles blijkt dat voor Jurjen Beumer de geloofsgemeenschap belangrijk is. Hij is opgegroeid in Hoogeveen in de tijd dat de kerk nog echt aanwezig was. Jurjen: "In die tijd was het kerkelijk leven nog heel bepalend. Nu ben je 's zondags ongeveer de enige uit de straat die naar de kerk gaat." Hij betreurt het dat mensen minder betrokken zijn bij het geloofsverhaal. Vooral omdat een geloofsgemeenschap een plek is waar je kunt groeien en floreren. "Er is altijd iets in mensen waardoor men op zoek gaat naar vragen als: waarvoor ben ik hier, wat kan ik doen en wat kan ik betekenen?" In zijn werk als diaconaal predikant en directeur van Stem in de Stad in Haarlem én in zijn boeken krijgen die vragen dan ook altijd de nodige aandacht.

Pionieren

Tijdens zijn studie theologie werkt Jurjen Beumer als vicaris in Twente. "Het waren mijn eerste sporen in de kerk, daar in Oldenzaal. Het was pionieren voor mij en voor de nieuwe bewoners. Achteraf kun je zeggen dat ik altijd wel ben blijven pionieren."

De tijd in Twente is een tijd met veel kansen en Beumer is nog steeds blij met de ruimte die hij kreeg: "Want ik was een onstuimige jongen hoor. Maar ik zag kansen en kreeg ze ook." Het is de tijd van veel discussies over kruisraketten en kernbewapening, zoals met mensen van de luchtmachtbasis Twente in zijn gemeente. Het is een mooie tijd, waarin hij ook zijn hart heeft verpand aan Twente.

Via Twente komt hij terecht bij de Kritische Gemeente IJmond, en daarna als diaconaal predikant in Haarlem. Van een diaconaal centrum is dan nog geen sprake. Beumer: "Er was nog niets. Maar mijn opzet was: we moeten terug naar de kerken. Het diaconaat hoort in de boezem van de kerk." Mede daarom werkt hij hard aan de realisering van een diaconale plek in het centrum van Haarlem waar de kerk haar deuren kan openstellen. Zo kan Stem in de Stad als een van de eerste aanloopcentra in 1987 haar deuren openen.

Gemeenschap en eenzaamheid

Bezig zijn met geloofsvragen is altijd belangrijk geweest voor Beumer: "Ik heb me altijd laten inspireren door andere mensen. En heb altijd mensen gezocht met wie ik mijn verhaal kan delen en met wie ik optrek Daarbinnen zoek ik mijn eigen alleen-zijn. Die twee kanten, gemeenschap en eenzaamheid, heb ik nodig. Als ik dat mis, word ik onrustig. Dan heb ik een gevoel in mij: het zou anders kunnen", zegt Beumer, "dus wie had gedacht dat ik 25 jaar bij Stem in de Stad zou blijven?"

Hij verklaart het zelf door zijn behoefte om op een plek te zijn én op weg te gaan. Een metafoor voor een mensenleven. Beumer: "Iets in mij zegt: hier is het. Maar binnen die plek moet je kunnen pelgrimeren." Dat pelgrimeren bestaat voor Beumer in het ontwikkelen van nieuwe afdelingen van Stem in de Stad, boeken schrijven en mensen ontmoeten. Hij houdt het vol door de wens naar verandering en

vernieuwing in evenwicht te laten zijn met de wens naar stilte en rust. "Voor mij gaat het om de verbinding tussen maatschappelijke betrokkenheid en spiritualiteit."

Gemeenschap en diaconaat

Beumer: "Diaconaat wordt vaak gezien als alleen maar een doeding. Maar dat is een grote valkuil. De voeding van wat we diaconaal dóen is net zo belangrijk. Je doet iets vanuit iets. Als je die voeding niet benoemt, kun je net zo goed een welzijnsinstelling worden." Beumer stelt dat de doener zal vastlopen als iets mislukt. "Een diaconie moet zich niet isoleren, maar laten opnemen in de gemeenschap. Door daaruit voeding te halen, wordt de diaken onderdeel van die gemeenschap," zegt hij. "Dat noem ik graag de spiritualiteit van de diaken." Ook in het diaconaat gaat het dus om een evenwicht tussen bidden en werken.

Live-ontmoetingen

Eén van de uitgangspunten voor het diaconaat is volgens Beumer dat het 'live' is. Diaconaat gebeurt door ontmoetingen. "Alles bij Stem in de Stad is gegroeid uit live-contacten," zegt hij, "met asielzoekers, vluchtelingen, dak- en thuislozen enzovoort. Zo zijn we stapje voor stapje gegroeid naar zeven afdelingen." Diaconieën zouden zich volgens hem dan ook op een positieve manier moeten bemoeien met de buurt. Door de locale krant te lezen, te weten wat er speelt in je buurt, je aan te sluiten bij een gehandicaptenraad, dat soort dingen. "Je moet je regio van binnen en buiten kennen.

Zo ken ik de stad, het gevoel van de stad, de infrastructuur, het type mensen,” vertelt hij enthousiast. “Op de vierkante kilometer gebeuren zóveel dingen! Dat vind ik heel vreugdevol.”

Hij adviseert diaconieën contacten te onderhouden met de lokale overheid, de sociale dienst, de wethouder. “Vertel wat je tegenkomt, weet wat er in de stad en gemeenteraad speelt, lees de lokale krant. Ga met elkaar om de tafel zitten en vraag elkaar: wat speelt er in onze buurt? Dan weet je wat je moet doen. Grijp de kansen die er liggen.”

Hij vervolgt: “De vernieuwing van de kerk is altijd gekomen als de kerk zich bekende tot hen die arm en kwetsbaar waren. Dat merk je ook aan onze vele vrijwilligers. De samenhang tussen de mensen die je ontmoet en jouw leven is een verrijking.”

In oktober zal Stem in de Stad zich in een nieuw pand vestigen. Dat zal voor Beumer een van de laatste klussen zijn, voor hij met pensioen gaat. “Het mooie van dit vak is dat ik het altijd heb kunnen uitproberen,” zegt hij. “Ik sta graag aan de kant van vernieuwing. Ik heb ook altijd zo’n plek gezocht waar meer kan. Waar een bepaalde traditie wordt doorgegeven. En ik zal dat ook altijd blijven doen. Ook als ik hier weg ga. Ook dan wil ik nog aanwezig zijn op die plekken.” Hij blijft al met al die onrustige jongen ...

Sjon Donkers, lid van de redactieraad Diakonia.

Onderstaand lied is geschreven door Huub Oosterhuis bij het 10-jarig bestaan van Stem in de Stad:

Een stad zal uit de hemel dalen
tuin in bloei aan lichtend water
vrouw in bruidstooi van godswege -
en een stem roept
‘Ik maak alle dingen nieuw.’
Zo staat geschreven.

Wij onder wolkkolommen
diep in stegen
mensen van de straat
- vandaag nog hier
en morgen waar gebleven -
zal ooit geschieden
wat geschreven staat?

www.stemindestad.nl

▲ Diaconaat gebeurt door ontmoetingen.

Hoe betrek je de gemeente bij een project?

Mieke Labots is gemeenteadviseur en coördinator Kerk in Actie Interactief. Zij zal in dit nummer van *Diakonia* en in de komende nummers ingaan op Kerk in Actie Interactief. In het kort betekent dat: een kerkelijke gemeente gaat een persoonlijk contact aan met een of meerdere projecten (zie kader) en zegt toe (een deel van) de projectgelden bij elkaar te brengen.

In dit eerste artikel gaat het over de vraag: Hoe betreft de diaconie of zwo-groep de gemeente bij het uitgekozen project van Kerk in Actie? Het woord is aan Mieke Labots.

Als ik op bezoek ben bij een gemeente die aan de slag wil met een project van Kerk in Actie, zeg ik altijd: Kijk goed rond in uw eigen gemeente. Jongeren zijn bijvoorbeeld handig met de computer, vraag hen een powerpoint-presentatie te maken over het project. Anderen kunnen op internet informatie over landen opzoeken. En er zijn vast wel mensen die goed zijn in Engels, Frans of Spaans die stukken willen vertalen.

Je zou als diaconie of zwo-groep niet alles zelf moeten willen doen. Schakel mensen in de gemeente in. Gebruik de talenten die aanwezig zijn in de kerk. In Harmelen hebben twee koks uit de gemeente een lopend buffet met Afrikaanse gerechten gemaakt voor een Afrika-avond. Dat was smullen! Op die manier kun je als kleine commissie veel doen. Tegelijkertijd betrek je meer mensen bij het project.

Een ander voorbeeld is de expositie van de Zeeuwse kunstschilder Leendert Beije. Hij heeft zes schilderijen en een gedicht gemaakt naar aanleiding van het Interactief contact dat de classis Goes heeft met het Kerk in Actie-project Mossawa Centre in Haifa (zie kader).

Interesses

Een andere tip die ik vaak geef is: Kijk welke interesses er al zijn in de gemeente en sluit daar in de keuze voor het project bij aan. In de gemeente Maasdijk hebben ze als thema 'zending in Indonesië'. Zij vroegen Kerk in Actie om iets te verzinnen waardoor de kerkradioluisteraars bij het thema betrokken konden worden. We kwamen toen

> Hoe God verdween uit El Arakib

De expositie 'Hoe God verdween uit El Arakib' bestaat uit zes schilderijen en een gedicht. Ze drukken het omgekeerde van de zes scheppingsdagen uit. De Zeeuwse schilder Beije werd geïnspireerd door het verhaal van het Mossawa Centre in Haifa, over het bedoeïenendorp El Arakib in Palestina. Dit dorp werd zes keer platgewalst door Israëlische bulldozers. Beije: 'Zes keer is haast bijbels. In zes dagen heeft God hemel en aarde gemaakt en hier slaat de mens diezelfde schepping in zes dagen aan gort.' Beije kwam in contact met het Mossawa Centre via het werk van Kerk in Actie.

De expositie is tot 5 augustus op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur te bezichtigen in het Protestants Landelijk Dienstencentrum, Joseph Haydnlaan 2a te Utrecht.

met het idee om kerken in Indonesië te vragen hoe zij gemeentelieden die niet meer in de dienst kunnen komen bij de kerk betrekken. Het plan is nu dat kerkradioluisteraars uit Maasdijk hun ervaringen met hen gaan delen.

Verschillende groepen

Je kunt met Kerk in Actie Interactief verschillende groepen bereiken door op verschillende gebieden mensen uit de gemeenten in te schakelen: muziek, taal, ict, kunst, koken, spelletjes. In Abcoude was de zwo-groep (bestaande uit een echtpaar en een diaken) betrokken bij de uitzending van Marja Vos naar Afghanistan. Ze hebben in Abcoude voor de jongeren in de kerk toen de film *De Vliegeraar* vertoond. Zo konden ze de jeugd voor het werk in Afghanistan interesseren.

In de hervormde gemeente Poortugaal leidt een predikante een bijbelkring. Zij is met deze groep begonnen met Intercultureel Bijbellezen via de uitgezonden medewerker in Libanon. Op die

manier wordt deze groep betrokken bij christenen in het Midden-Oosten.

Laagdrempelig

Zorg dat het wel laagdrempelig blijft. Als je zegt: 'We gaan een avond organiseren waarop we het project uitleggen', dan zullen misschien niet zoveel mensen de avond bezoeken. Je kunt ook zeggen: 'We brengen het project onder de aandacht tijdens het koffiedrinken na de dienst op zondag'. Dan zijn er toch al mensen aanwezig. De kunst is iets leuks te koppelen aan het informatieve. In Haulerwijk, classis Drachten, organiseerden ze enige jaren geleden een estafette rollatortocht als fondswervende activiteit voor hun projecten in Nicaragua. Aan deze tocht van in totaal 37 kilometer deden mensen van allerlei leeftijden mee! Het leverde ruim 6.000 euro op, veel plezier en aandacht van de lokale kranten.

*Mieke Labots is gemeenteadviseur/
coördinator Kerk in Actie Interactief.*

♥ Haulerwijk organiseerde een estafette rollatortocht voor Nicaragua. • Foto: Rens Hooyenga

Wat is Interactief?

Kerk in Actie Interactief betekent inhoudelijke verbondenheid en - letterlijk - persoonlijke betrokkenheid bij een project of een thema van Kerk in Actie.

Wat heeft Kerk in Actie Interactief u te bieden?

- Informatie op maat voor uw gemeente.
- Uw bijdrage komt ten goede aan het gekozen project(en).
- Contact met de mensen voor wie u zich inzet.

Samen met een gemeenteadviseur van Kerk in Actie Interactief:

- kiest u het project(en), thema of land waarvoor u zich wilt inzetten;
- met welk bedrag u het wilt gaan steunen;
- hoe lang u het wilt steunen.

U doet dit als gemeente of samen met andere gemeenten in uw regio

Daarna gaat u aan het werk om het project binnen uw gemeente tot een succes te maken. Uw gemeenteadviseur blijft begeleiding bieden.

Meer informatie

Neem contact op met een van de gemeenteadvisoren (www.kerkinactie.nl/interactief) of bestel de folder Kerk in Actie Interactief via de webwinkel op www.kerkinactie.nl

Het diakenwerk in de kerkenraad

Adriaan Vonk
uit Soest

Onze kerkenraad heeft een positieve houding waar het de diaconie betreft. Het is eerder zaak van de diaconie om soms extra aandacht te vragen en die krijgen we dan ook. Binnen onze kerk kan de diaconie vrij autonoom werken. Soms willen we (formele) zaken besproken hebben in moderamen en/of kerkenraad. Zoals bijvoorbeeld een brief van Kerk in Actie om gemeenteleden rechtstreeks te mogen benaderen voor fondswerving.

Voor de startweek in het najaar willen we het thema milieu en duurzaamheid aan de orde stellen. Hiervoor vragen we dan in de kerkenraad volledige medewerking. Ook vragen we soms mee te denken over besteding van gelden voor goede doelen. Een helpende hand bij Avondmaal of collecte is nooit teveel gevraagd. Als er onderwerpen van buiten af komen met een diaconaal karakter wordt dit eerst, afhankelijk van de impact, breed besproken, waarna ons wordt gevraagd dit verder uit te werken en het te organiseren.

Binnen de kerkenraad wordt er open gecommuniceerd. Verslagen van diaconie, pastoraat, jeugd etc. worden onder alle kerkenraadsleden verspreid. De communicatie met onze gemeenteleden is een ander verhaal. Wij – de diaconie – zijn over het algemeen enigszins gesloten over ons werk, daarin willen we verandering brengen door bijvoorbeeld iedere maand kopij aan het kerkblad te leveren. De gemeenteleden zijn daar positief over, maar voor ons is het nog wel even wennen.

Gert Leemkuil
uit Hoogeveen

Als voorzitter van de wijkdiaconie zit ik het moderamen en in de wijkkerkenraad. Zo kan ik er in ieder geval voor zorgen dat diaconale zaken op de agenda komen en ook besproken kunnen worden. Nu is het niet zo dat alle diaconale zaken uitgebreid in de kerkenraad aan de orde komen. Dat is ook niet nodig omdat we als wijkraad van diakenen voldoende ruimte hebben voor het uitwerken van eigen beleid evenals de andere wijkraden en ambtsgroepen.

In de maandelijkse kerkenraadsvergaderingen komen de verslagen van de vergaderingen van de wijkraden en ambtsgroepen aan de orde. Zaken die wat meer aandacht vragen, kunnen door de voorzitters – die allemaal lid zijn van de kerkenraad – duidelijk toegelicht worden en dat werkt goed. Als we als diaconie voor nieuw te ontwikkelen beleid op de kerkenraadsvergadering extra ruimte willen, dan is dat nooit een probleem. We zijn gelukkig met onze overlegstructuur die bij het aangaan van de federatie is vastgelegd.

Op de moderamenvergadering in april zei één van onze wijkpredikanten: “Onze diaconie is zeker niet het zorgkind van de kerkenraad”. De volgende keer zal ik hem vragen of hij dit positief zou willen formuleren als: “We zijn trots op onze diaconie”.

Rineke Kuijper
uit Zwijndrecht

In onze kerkenraad is het gebruikelijk dat elke ‘geleding’ verslag doet van wat er aan de orde is. Bijzonderheden worden gemeld en eventuele problemen kunnen worden aangekaart en zo nodig besproken.

Dat geldt dus ook voor de diaconie. Wij proberen onze wijkdiaconievergadering vóór die van de kerkenraad te plannen, liefst zo dat (concept) notulen nog tijdig aan de kerkenraadsleden kunnen worden toegevoerd. Als dit niet lukt wordt mondeling verslag gedaan.

Tijdens de kerkenraadsvergadering kunnen vragen daarover worden gesteld. Ook is er dan mogelijkheid om gezamenlijk dingen op elkaar af te stemmen, medewerking van anderen te vragen of te bespreken hoe invoering van bepaalde zaken het best kan gebeuren. Uiteraard kunnen bezwaren tegen de plannen geuit worden, als die er zijn. Evaluaties van activiteiten of acties die hebben plaatsgevonden doen we daar samen. ZWO staat als volgend punt op de agenda. Meestal is dat in de diaconie ook al aan de orde geweest, maar het krijgt wel apart de aandacht.

In de Algemene Kerkenraad, waar ik als voorzitter van het College van diakenen adviserend lid ben, staat inbreng van de diaconie altijd op de agenda. De centrale verantwoordelijkheden, zoals financiën, collecterooster, maar ook inhoudelijke zaken komen daar op tafel en worden zo nodig besproken.

▲ Meisje in een opvanghuis voor uitgeprocedeerden. • Foto: Eelke Visser

Kind zoekt asiel

Diaconaat is mooi werk. Zeker als het lukt om iets te verbeteren aan de situatie van mensen in problemen. Veel diakenen zijn enthousiast, lopen zich het vuur uit de sloffen en genieten ervan. Toch gebeurt het ook dat iedereen erg zijn best doet, maar dat het vuur er een beetje uit lijkt. Wat dan? Momenten van bezinning bieden vaak nieuwe inspiratie. Deze minicursus over bezinning reikt u een paar stappen aan om uw inspiratie vanuit het geloof vast te houden of weer terug te vinden als dat nodig is.

Tekst: Geesje Werkman

Hoeveel kinderen zijn er en waar wonen ze?

In Nederland bevinden zich zo'n zes- tot achtduizend kinderen van asielzoekers en alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMA's) in procedure. De meeste van hen wonen in asielzoekerscentra (AZC's). Daarnaast zijn er nog kinderen van mensen zonder recht op verblijf. Zij leven in opvanghuizen, op straat, bij familie of in de vrijheidsbeperkende locatie in Ter Apel. Hoe groot het totaal aantal kinderen is weten we niet, omdat cijfers van illegalen in Nederland niet bekend zijn. Een klein aantal kinderen bevindt zich voor korte tijd met ouders in grensdetentie. En een aantal bevindt zich voor enkele dagen in de vreemdelingenbewaring vlak voordat de uitzetting

plaats vindt. Daarnaast is er nog een grote groep jongeren die – totdat ze 18 werden – een status hadden als AMA en die na hun 18de verjaardag geen recht meer hebben op verblijf.

Hoe is de situatie van kinderen in AZC's?

Unicef deed in 2009 onderzoek naar de situatie van kinderen in Nederlandse AZC's. De resultaten daarvan zijn beschreven in het rapport *Kind in het Centrum; kinderrechten in asielzoekerscentra*. Het rapport opent met: "De situatie waarin deze kinderen opgroeien, voldoet niet aan de eisen die het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind stelt. Die constatering geldt voor het geheel en voor alle

onderwerpen waar kinderen mee te maken hebben afzonderlijk: gezin en opvoeding, wonen, recreatie, spel en vrije tijd, onderwijs, gezondheid, veiligheid, procedure, financiën en participatie."

Citaat uit het rapport *Kind in het Centrum*:

Gezinnen wonen hier in één kamer. Die kamer functioneert als studeerkamer, slaapkamer, huiskamer, keuken en om bezoek te ontvangen. Het mag duidelijk zijn dat dit op een of andere manier consequenties heeft voor de ontwikkeling van het kind. (woonbegeleider van het COA)

De situatie van de kinderen in Nederlandse AZC's heeft veel te maken met het huidige restrictieve

vreemdelingenbeleid. De opvang is sober, het kind heeft geen positie in de procedure en de overheid acht alleen de ouders verantwoordelijk voor de gevolgen voor hun kinderen. Dit maakt de kinderen kwetsbaar. En kwetsbaar zijn ze in de meeste gevallen al door het vluchtverleden en door de onzekerheid en de machteloze positie waar hun ouders in verkeren. Daarbij komt dat de locatie waar ze verblijven vaak niet voldoet aan wat nodig is. Op die manier lijden kinderen schade in hun ontwikkeling.

Unicef geeft in het rapport tal van knelpunten aan. Drie daarvan zijn van groot belang:

1. De lange duur van het verblijf in AZC's (de huisvesting is daar niet op berekend);
2. Veelvuldig verhuizen van het ene naar het andere AZC (sommige kinderen verhuisden 4 tot 6 keer per jaar en dit enige jaren achter elkaar);
3. Gebrek aan informatie voor het kind.

'Ik wil geen vriendin op de school waar ik nu zit, want misschien moet ik wel weer verhuizen. Dan heeft het geen zin.' (meisje, 10 jaar)

Hoe kan de situatie verbeterd worden?

Unicef eindigt haar studie met 65 aanbevelingen om de situatie voor

kinderen in AZC's te verbeteren. Begin 2011 vond daarover een rondetafelgesprek plaats met minister Leers. Op dit gesprek zal in de loop van dit jaar een vervolg komen. Tot nu toe zijn er nog geen verbeteringen doorgevoerd. Het rapport met de aanbevelingen is te vinden op www.unicef.nl (type bij zoekfunctie 'kind in het centrum' in).

Kinderen die hier niet mogen blijven

Een grote groep kinderen (meer dan 800) bevindt zich langer dan vijf jaar in Nederland. Meestal is dit het langste deel van hun leven tot nu toe. Terug naar het land van herkomst betekent vaak terug naar een land met een cultuur waar ze, gezien de verworteling in Nederland, niet meer in passen. De minister zegt dat de ouders de procedure dan niet zo hadden moeten rekken, maar veel dossiers laten zien dat hiervan vaak geen sprake is geweest. In het geval van het door de media bekend geworden Afghaanse meisje Sahar is slechts sprake geweest van één enkel beroep. Maar het ministerie nam voor de procedure en het beroep meer dan vijf jaar tijd. Het gaat om kinderen die inmiddels bij ons horen en voor wie uitzetting een aantasting van rechten betekent.

Voormalige AMA's

Ze zijn er veel in Nederland: jonge mensen die als alleenstaande minderjarige asielzoeker ons land in kwamen en nu geen status meer hebben, het land moeten verlaten, maar nog steeds zonder vergunning hier zijn. Voordat ze 18 werden hadden ze een status als AMA, omdat er in het land van herkomst geen goede opvang voor hen is. Deze AMA-status vervalt zodra ze de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt. Ze hangen rond, hebben niets te doen, zijn vaak depressief en lopen aan tegen alles wat niet mogelijk is. Het gedicht van Oumar Sow, afkomstig uit Guinee, beschrijft dit heel treffend in zijn nieuw verworven taal:

Mijn leven

Thuis blijven

*De zon schijnt dor mijn haren en oren
Het is mooi weer*

Dat in mijn leven gaat blijven.

Mijn negatieve gedachten zijn weg.

*De vogels zingen in de straat, maar
toch ben ik in mijn kamer tv aan het
kijken*

*Ik kan niet met mijn vrienden
wandelen of praten*

*Want ze zijn aan het werken
'morgens tot 's nachts.*

Ik kan niet een boek lezen,

Want ik heb alle boeken al gelezen.

Mijn enige oplossing is tv te kijken,

Nee, dat zal geen leven zijn voor mij.

*Maar ik ben toch ongelukkig om
die tijd thuis te blijven zitten.*

*Ik wil op mijn benen gaan staan
maar hoe?*

Dat vraag ik mijzelf

Elke dag en elk moment.

Buitenkant, dat ben ik,

*Maar binnenkant heb ik alleen
maar pijn en verdriet.*

Ik wil ook 's morgens uit bed opstaan

*En weg uit die kamer met de grote
stilte die mij bang maakt.*

Dit is mijn leven ...

Is dit nu een leven?

Wat kunt u doen?

Opvoedingsondersteuning

Als er zich uw woonplaats een AZC bevindt, kunt u met het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers) overleggen of het mogelijk is om opvoedingsondersteuning te bieden. Hierdoor geeft u de ouders de mogelijkheid om meer zorg voor hun kind te nemen. Op die manier worden de kinderen ontlast.

Jongerenmentor

Ook kunt u voor een jongerenmentor in het AZC zorgen. Uiteraard in overleg met het COA. Deze mentor kan met de kinderen overleggen waar hun behoeften liggen en kan dan eventueel bemiddelen. Ook kan deze mentor de vinger aan de pols houden en contact opnemen met Unicef, zodat er iemand van buitenaf is die het reilen en zeilen op het AZC voor kinderen in de

▲ Alleenstaande minderjarige asielzoekers. • Foto: Eelke Visser

gaten houdt en de kinderen dus in beeld zijn en blijven.

Word vrijwilliger

U kunt contact opnemen met Stichting de Vrolijkheid en vragen of ze behoefte hebben aan vrijwilligers. Zij zijn op de meeste centra actief. Door middel van spel en creativiteit geven zij kinderen de mogelijkheid weer kind te zijn. Zie ook www.vrolijkheid.nl.

Financiële steun

Steun - via Kerk in Actie giro 456 - Stichting De Vrolijkheid of de kindervakantieweken voor vluchtelingen. Kerk in Actie ondersteunt beide projecten jaarlijks met een financiële bijdrage namens de diaconieën.

Attendeer kinderen op Wij Blijven!

Defence for Children heeft de kinderen- en jongerenclub Wij Blijven! opgericht. Wij Blijven! voert actie voor kinderen die langer dan vijf jaar in Nederland zijn en geen verblijfsvergunning hebben. Deze actie wordt gevoerd in samenwerking met Unicef, Stichting Inlia en Kerk in Actie. U kunt 'ongedocumenteerde' kinderen attenderen op de actie Wij blijven! zodat zij hiervan lid kunnen worden. U vindt het aanmeldformulier op www.defenceforchildren.nl.

Meld misstanden

Komt u misstanden tegen in uw omgeving? Stuur dan een e-mail naar: g.werkman@kerkinactie.nl. U kunt ook uw gemeenteraad

informer en een kopie van uw brief of mail sturen naar Centraal Orgaan opvang asielzoekers, Postbus 3002, 2280 ME Rijswijk, mail: coaservicelijn@coa.minjus.nl.

Steun via Beyond Borders

De organisatie Beyond Borders startte een project met een groep voormalige AMA's. Tijdens een conferentie liet de groep jongeren zien welke talenten ze hebben en wat ze nog nodig hebben om een stap verder te komen. Vier mensen willen we aan u voorstellen: Oumar woont in Tilburg. Hij wil zich verder bekwamen in het boekhouden, zodat hij - als hij ooit terug gaat naar Guinee of ergens anders heen gaat - een vak heeft geleerd. Net als alle anderen van de groep mag Oumar niet werken of leren. Hij heeft immers geen toestemming om hier te zijn.

Yola woont in Den Haag. Zij komt uit Angola. Yola kan de lekkerste taarten bakken die je je maar kunt denken. Yola wil dan ook een bakkerij starten in Luanda, de hoofdstad in Angola. Daar wil ze gezond brood bakken, anders dan het brood in Afrika. En ze wil het bakken leren aan tienermoeders, zodat zij in hun eigen onderhoud kunnen voorzien. Yola heeft een plan en talent, maar verder bezit ze niets. Wie helpt Yola aan spullen voor de bakkerij?

Souleyman wil graag ouderen helpen in Den Haag en Abubakar wil graag ervaring opdoen als timmerman in Rotterdam.

✦ Kerk in Actie ondersteunt De Vrolijkheid, dat asielzoekerskinderen vrolijkheid brengt.

• Foto: Paul Ridderhof/De Vrolijkheid

Allemaal jonge mensen die u op de een of ander manier kunt helpen om een stap voorwaarts te komen naar een toekomst. Meer weten, ga naar www.beyondborders.nu of bel met Beyond Borders, tel. (030) 755 15 24.

Dat het de jongeren goed doet om de helpende hand toegestoken te krijgen blijkt uit een ander gedicht van Oumar:

Bedankt

*Voor diegene die mij geholpen heeft
Wanneer er niet goed was
Aan degenen die mij vergeven al mijn
Valse ideeën*

Dank

*Aan degene die mij begrepen heeft
Aan degene die mij geleerd heeft
Om van het leven te houden*

Dank u

Toen mijn glimlach was overleden

U maakt het sterker

Toen ik schreeuwde

U luistert naar mij

Dank u

Om hier voor mij te zijn

Dank u

Om mij niet in de steek te laten.

Dank u, dank u en dank u.

*Geesje Werkman van Kerk in Actie
is projectmanager voor vluchtelingen
en migratie.*

➤ Catechese en jongerendiaconaat

JOP Provider (methode voor catechese van de Protestantse Kerk) heeft voor jongeren van 12-16 jaar een item (programma) van één bijeenkomst over asielzoekerskinderen. In dit item ("Ik wil graag beginnen met mijn leven") maken de deelnemende jongeren van nabij kennis met het leven van een aantal asielzoekerskinderen door middel van een brief en een filmpje. Daarnaast maken zij kennis met de visie van de joods-christelijke traditie op de behandeling van vreemden. Na de uitwisseling daarover schrijven zij een brief, een e-mailbericht of tweets aan de minister van Immigratie en Asiel, waarin zij beschrijven hoe gezorgd zou kunnen worden voor een menswaardig bestaan voor asielzoekerskinderen. Het item kan worden besteld bij JOP via e-mail info@jop.nl. Het item wordt digitaal toegezonden. Vermeld in de mail uw adres voor de factuur. Kosten: 14 euro.

De kracht van het gewone leven

100 jaar Rudolphstichting

We schrijven het jaar 1911, nu honderd jaar geleden. Tijdens een Centrale Diaconale Conferentie (zo heette destijds de Landelijke Diaconale Dag) wordt het startsein gegeven voor het oprichten van een stichting die zich gaat inzetten voor 'ontouderde' kinderen. Een beslissing die nu nog doorwerkt in het leven van uithuisgeplaatste kinderen en jongeren in Nederland.

Tekst: Annemarie van der Velde

Het besluit van de diaconieën leidde tot het oprichten van jeugdorp De Glind en uiteindelijk ook tot het ontstaan van de Rudolphstichting. Na honderd jaar werkt de Rudolphstichting als vereniging van diaconieën van de Protestantse Kerk in Nederland nog steeds in opdracht van de kerken.

Samenleving voor kinderen

Het is opvallend dat de basis van het werk van de Rudolphstichting van honderd jaar geleden nog steeds is terug te vinden in het huidige handelen van de organisatie. Na al die jaren weerspiegelt de

Rudolphstichting de opdracht van de kerken, in de woorden van dominee Rudolph: "Als kinderen buiten de samenleving vallen, moeten we een samenleving creëren waarin zij wel welkom zijn". Jeugdorp De Glind is destijds ontwikkeld op zes pijlers: eenvoud, praktische vorming, huiselijke arbeid en land- en tuinbouw, beperkte vrijheid, gezinsopvoeding en een eigen dorpsbuurt. Hoewel de tijd is veranderd, zijn deze ideeën nog steeds terug te vinden in het huidige werk van de Rudolphstichting.

Wonen in een gezin

De twee belangrijkste onderdelen van het werk, toen en nu, zijn de gezinsopvoeding en een eigen dorpsbuurt. Want juist het kleine en het gewone van een gezin, kan iets groots bereiken in een gebroken kinderleven. Eén van de oude boekjes uit het archief schrijft daarover:

"We hebben verschillende jongens en meisjes gehad, die schijnbaar buitengewoon moeilijk waren, en toch na beperkten tijd geheel veranderden, omdat wij ze als mensen en met vertrouwen tegemoet kwamen. Wij hebben ook wel schijnbaar gemakkelijken gehad, die langzamerhand bleken zeer moeilijk te zijn. Wij waren echter niet gewoon ook deze licht op te geven, en ook voor zulken was ons werk zeer vaak ten slotte met gewenschte vrucht".

Het honderdjarig jubileum is een afspiegeling van een eeuw kansen voor uithuisgeplaatste kinderen. Tegelijkertijd is het een springplank voor de toekomst: de Rudolphstichting blijft zich namens de protestantse diaconieën inzetten voor de opvang van uithuisgeplaatste kinderen in een gezinsvorm. Niet alleen in De Glind, maar via Alliantie Kind in Gezin nu ook in heel Nederland.

➤ De Rudolphstichting is een vereniging van diaconieën van de Protestantse Kerk. Inmiddels zijn ruim 900 kerken lid. Lidmaatschap van een diaconie versterkt het maatschappelijk draagvlak van de Rudolphstichting en u draagt bij aan kansen voor uithuisgeplaatste kinderen in Nederland. Wilt u ook met uw diaconie lid worden of meer informatie over een lidmaatschap ontvangen? Ga dan naar www.rudolphstichting.nl/duizend-kerken. De geschiedenis van De Glind en de Rudolphstichting zelf ervaren? Kom dan 8 oktober naar de Ontmoetingsdag!

Kerk in Actie draagt - namens de diaconieën - jaarlijks bij aan het werk van de Rudolphstichting. Dat doet Kerk in Actie uit de opbrengst van de collectes voor diaconaat en uit de speciaal bestemde giften die Kerk in Actie voor dit werk ontvangt op giro 456. De bijdrage voor 2011 is € 80.000.

Kansen voor uithuisgeplaatste kinderen

Wat gebeurt er met een kind als ouders niet goed voor hen zorgen? Of wanneer de leefomgeving niet veilig is om in op te groeien? Dan wordt een kind, na meestal een langdurig traject van begeleiding, uithuisgeplaatst.

Een ingrijpende gebeurtenis. Waar vindt een uithuisgeplaatst kind een nieuw thuis om te wonen en op te groeien? Vaak wordt een kind eerst opgevangen in een pleeggezin. Wanneer de problematiek te groot en te heftig is voor een pleeggezin, wordt gezocht naar andere opvang. In Nederland is dat een leefgroep of een gezinshuis. In een leefgroep wonen ongeveer acht kinderen onder begeleiding

van groepsleiders. Een gezinshuis lijkt meer op een gewoon gezin. Ouders nemen maximaal vier uithuisgeplaatste kinderen voor korte of langere tijd op in hun gezin. Zij bieden hun structuur en veiligheid en zijn 24 uur per dag beschikbaar. Een jongere, die in een gezinshuis heeft gewoond, zegt daarover: *"Het was een familie en een familie was precies wat ik nodig had. Gewoon een gezinsleven"* (jonge vrouw, 22 jaar).

➤ Alliantie Kind in Gezin is een nieuw project van de Rudolphstichting. Meer weten? Kijk dan op www.rudolphstichting.nl.

Gezinshuis of leefgroep?

De Rudolphstichting heeft in jeugddorp De Glind al 100 jaar ervaring met gezinshuizen. Samen met tal van andere organisaties, waaronder Kerk in Actie, wil de Rudolphstichting bereiken dat meer uithuisgeplaatste kinderen kunnen worden opgevangen in een gezinshuis in plaats van in een leefgroep. Daarom is Alliantie Kind in Gezin opgericht. De Alliantie maakt zich sterk voor meer 'inhuisplaatsingen' in heel Nederland. Want de structuur van een gezin biedt kinderen kansen voor de toekomst: *"Ik kan hier eigenlijk alles wel leren wat ik moet leren. Ik kan bijvoorbeeld leren mensen te vertrouwen. Want in het verleden zijn er heel veel dingen gebeurd waardoor ik volwassenen niet kon vertrouwen. Ik kan nu al beter met andere mensen omgaan en dat wordt steeds beter"* (meisje, 13 jaar).

Annemarie van der Velde is communicatiemedewerkster van de Rudolphstichting.

BUURT EN KERK EN ZORG

Het Bezinningscentrum van de Protestantse Kerk organiseert samen met de Vereniging voor Kerkelijk Werkers op vrijdag 24 juni een studiemiddag over Buurt, kerk en zorg. Het nieuwe zorgbeleid is erop gericht mensen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen. Maar dat gaat niet vanzelf. Daarom zoeken zorgaanbieders naar manieren om de buurt in te schakelen bij de thuiszorg. Dit zorgbeleid stelt ook de kerk voor nieuwe vragen. In de

zorginstellingen kunnen patiënten een beroep doen op de geestelijke verzorgers. Thuis zijn de geestelijke verzorgers afwezig. Kunnen pastoraat en diaconaat samen met zorgaanbieders en buurtbewoners een bijdrage leveren aan het welbevinden van zorgbehoevende thuiswoners? Ervaring leert dat de uitwisseling van levensverhalen en het maken van een levensboek de vrijwilliger en zorgbehoevende dichter bij elkaar brengt.

De studiemiddag is voor kerkelijk werkers, geestelijk verzorgers, predikanten, diaconaal consulenten en diakenen. Sprekers zijn Gerdienke Ubels, senior beleidsmedewerker van Actiz, Thijs Tromp, directeur van Reliëf, Anita Hendriks, projectmedewerker ouderenwerk bij STEK-Den Haag en begeleider levensboekgroepen. Tijd: 13.30 – 17.30 uur. Plaats: Opstandingskerk in Houten. Kosten: € 25,-. Opgave: www.pkn.nl/pcte.

CURSUSSEN DIACONAAT

Wie diaken wordt in zijn of haar gemeente heeft een belangrijke taak te vervullen; hulp bieden waar niemand anders helpt en werken aan een evenwichtiger samenleving. De plaatselijke gemeente ondersteunt mensen die om wat voor reden dan ook niet goed voor zichzelf kunnen zorgen en uit de boot dreigen te vallen. Maar hoe geef je als diaken nu handen en voeten aan de invulling van het diaconaat in je eigen gemeente? Wat betekent diaconaat precies en aan welke vormen kun je denken? Het Protestants Centrum voor Toerusting en Educatie ondersteunt – in nauwe samenwerking met Kerk

in Actie - tal van cursussen voor diakenen en diaconale vrijwilligers. Er zijn diverse ondersteuningsmogelijkheden, van een algemene oriëntatie op het ambt tot een specifieke cursus over een bepaald thema.

De Basiscursus Diaconaat biedt diakenen en mensen die lid zijn geworden van een diaconale werkgroep een goede introductie in de betekenis en verschillende vormen van diaconaat voor de eigen gemeente. De andere cursussen gaan vervolgens in op thema's die daarin een rol spelen als Armoede, Vluchtelingen, Duurzaamheid en

Wmo. Kijk op www.pkn.nl/pcte voor meer informatie over:

- Basiscursus Diaconaat (3 dagdelen)
- Basiscursus Diakenen GB (5 dagdelen) voor diakenen in een gemeente die zich tot de Gereformeerde Bond rekent
- Cursus Armoede in Nederland (3 dagdelen)
- Toerusting Michacursus
- Cursus Present zijn (3 dagdelen)
- Kerk en buurt (3 dagdelen)
- Cursus Kerk en Duurzaamheid (4 dagdelen)
- Cursus Kerk en WMO (3 dagdelen)

DE VOOROORDELENKOFFER

Met steun van Kerk in Actie ontwikkelde de Stichting Vredeseducatie in Utrecht De Vooroordelenkoffer. Het is een tentoonstelling met 50 kartonnen displays met thema's als bekijk het altijd van twee

kanten, feit of mening, plagen of pesten, gewoon en vreemd, praten of vechten en het zondebokverschijnsel. Sleutelbegrippen zijn: ontmoeten en verbinden met het oog op een rechtvaardige samenleving.

De Vooroordelenkoffer is gemaakt voor kinderen en jongeren van 10–14 jaar in het jeugdwerk en het

onderwijs. Er zijn goede ervaringen opgedaan met groepen jongeren en volwassenen, zodat de tafeltentoonstelling gebruikt kan worden tijdens gemeentedagen, projectweken, catechese maar ook voor buurtactiviteiten die gericht zijn op sociale cohesie en dialoog. De displays worden op tafels gezet in de gemeenschapsruimte of in de gangen van het gebouw. De deelnemers worden uitgedaagd om in tweetallen antwoorden te bedenken, meningen te geven en oplossingen te zoeken. De Vooroordelenkoffer is boeiend, leuk om te doen en kan vele malen worden gebruikt. Kerkelijke gemeenten kunnen De Vooroordelenkoffer uitlenen aan groepen of beschikbaar stellen

aan scholen of buurtcentra. De Vooroordelenkoffer kost € 94,95 inclusief handleiding en bezorgkosten. Informatie en bestellingen: www.vooroordelenkoffer.nl.

FESTUS OVER ZORG

In april verscheen het vierde nummer van *Festus*, forum voor samenlevingsvragen van de Protestantse Kerk. Het thema van dit nummer is Zorg. U kunt een los exemplaar bestellen voor € 15,-. Een jaarabonnement (2 nummers) kost € 25,-. Bestellingen: www.boekencentrumtijdschriften.nl > Overzicht > Festus of mail naar abonnementen@boekencentrum.nl of bel (079) 362 86 28.

DIACONALE THEMADIENST MET JONGEREN

Wilt u graag jongeren in uw gemeente betrekken bij wereld-diaconaat? Dat kan. Vorig jaar bezochten vier jongeren via Together een project van Kerk in Actie in Moldavië. Zij bieden aan om samen met een groep jongeren uit uw gemeente een muzikale en diaconale dienst voor te bereiden met als thema 'Hopeloos in de knel?!' Het is de bedoeling dat het thema iedereen kan aanspreken. Jong en oud is dus welkom in de dienst. Als u een jongere uitnodigt, komt hij of zij twee keer naar u toe: één keer voor de voorbereidingsbijeenkomst en één keer voor de dienst.

Kerk in Actie maakte een handleiding voor de themadienst. Hierin

staat de voorbereidingsbijeenkomst uitgebreid beschreven. Verder vindt u er liturgiesuggesties, een preek-schets, mogelijkheden voor de kindernevendienst en de liedtekst en akkoorden van het lied Song for Moldova dat Menno Wiegeraad schreef tijdens de reis. In de dienst kan ook een videoclip getoond worden met beelden van de kinderen in Moldavië. De handleiding en de videoclip kunt u downloaden op www.kerkinactie.nl/themadienst.

Vindt u het leuk om een jongere uit te nodigen? Mailt u dan naar Emmy Bregman, e.bregman@kerkinactie.nl. Er zijn geen kosten verbonden aan het gebruik maken van de handlei-

ding, de muziek of de bemiddeling van Kerk in Actie. Vanzelfsprekend stellen we het op prijs als u collecteert voor de projecten van Kerk in Actie in Moldavië. Wij verzoeken u vriendelijk om de reiskosten en eventuele onkosten die de jongere maakt, rechtstreeks aan hem of haar te vergoeden.

LAAGGELETTERDHEID IN NEDERLAND

Anderhalf miljoen volwassenen in Nederland hebben zoveel moeite met lezen en schrijven dat zij niet of nauwelijks kunnen functioneren in onze samenleving. Dit betekent in de praktijk dat zij bijvoorbeeld moeite hebben met het invullen van formulieren, het lezen van bijsluiters van medicijnen, het stemmen via een stemmachine, het lezen van ondertiteling bij televisieprogramma's en het voorlezen van hun (klein)kinderen. Onderzoek wijst bovendien uit dat zij vaker ziek zijn en in kwetsbare posities verkeren in hun werksituaties. Gevoelens van schaamte beheersen hun leven en vormen een hoge drempel om iets aan hun achterstand te doen. Veel kinderen en jongeren in Nederland

kampen eveneens met leesproblemen die ernstige belemmeringen kunnen opleveren: per jaar stromen circa 40.000 kinderen het voortgezet onderwijs in met een leesachterstand van twee jaar met alle gevolgen van dien. Het breed bespreekbaar maken van laaggeletterdheid is essentieel om het taboe te doorbreken.

Maandag 5 september start de Week van de Alfabetisering. Thema dit jaar is: Doe mee! De Week zal in het teken staan van het lokale activiteiten die dichtbij de mens staan. Een bus vol bijzondere gasten, workshops en campagne-materiaal rijdt door het land om initiatieven te bezoeken en aandacht

te vragen voor het belang van lezen en schrijven. Ook roept de stichting iedereen op om mee te schrijven aan het langste gedicht van Nederland: een estafettegedicht waar iedereen aan mee kan schrijven.

Het thema laaggeletterdheid is relevant voor diakenen. Laaggeletterdheid kan binnen een gemeente voorkomen zonder dat u het weet. U kunt, ook vanuit uw vertrouwensrol, samen zoeken naar oplossingen. U kunt het thema bespreekbaar maken door bijvoorbeeld in de Week van de Alfabetisering, een artikel te plaatsen in uw kerkblad. Kijk voor achtergrondinformatie op www.lezenenschrijven.nl.

IK BEN DIAKEN, WAT NU?

Diaken zijn is een geweldige roeping. Toch kan het werkveld van de diaconie voor beginnende diakenen ook overweldigend zijn. Kerk in Actie bood daarom enkele jaren geleden de diaconale wegwijzer aan om diakenen letterlijk op weg te helpen. Die informatie is nu herzien en aangevuld en dat heeft geleid tot een Diaconaal startpakket. Iedere diaconie ontving in de eerste weken van

april één exemplaar. Het Diaconaal startpakket bestaat uit een A4 map, met daarin in het boekje: "Ik ben diaken, wat nu?" waarin Kerk in Actie 30 vragen beantwoordt. In de map kunnen diakenen tevens, achter speciale tabbladen, relevante informatie verzamelen: van agenda's voor de diaconievergaderingen tot het landelijke collecterooster. Extra exemplaren van dit startpakket zijn vanaf nu

gratis te bestellen via de webwinkel van Kerk in Actie onder 'Diaconaat NL algemeen'. Het Diaconaal startpakket is bedoeld voor nieuwe diakenen of huidige diakenen die nog met vragen zitten. Meer weten over het Diaconaal startpakket? Kijk op www.kerkinactie.nl/diaconaat

Ik wil als het water zijn

Ik wil als het water zijn,
dat in de rivieren klatert,
en door het oerwoud stroomt,
dat velden vruchtbaar maakt
en overal leven brengt.

Ik wil als het water zijn,
dat al wat vies is, wast,
dat iedere mens, hoe die ook heet
en heling en bevrijding zoekt,
weer hoop op toekomst geeft.

Ik wil als het water zijn,
dat alle boten draagt,
vol mensen en hun lasten,
om voor hen allemaal
hun lasten te verlichten.

Ik wil als het water zijn,
de bron van alle leven,
dat alle mensen samenbrengt,
om samen, overal vandaan,
het lief en leed te delen.

God, ik wil als het water zijn,
dat in uw richting stroomt,
om in de wereld, overal,
uw opdracht waar te maken:
meer mens te zijn voor iedereen.

Thailand

(bron: www.dederdekerk.nl)

